

BİBLİYOGRAFYA :

Evlıya Çelebi, *Seyahatnâme*, IX, 72; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Kitâbeler*, İstanbul 1927, II, 81-82; M. Çağatay Uluçay – İbrahim Gökçen, *Manisa Tarihi*, İstanbul 1939, s. 97-98; R. M. Riefstahl, *Cenubu Garbî Anadolu'da Türk Mi-mârîsi* (trc. Cezmi Tahir Berklin), İstanbul 1941, s. 18, 87; İbrahim Gökçen, *Manisa Tarihinde Vakıflar ve Hayırlar*, İstanbul 1946-50, I, 153-162; II, 150; Yüksel, *Osmanlı Mi'mârîsi V*, s. 335-344; Erünsal, *Türk Kütüphaneleri Tarihi II*, s. 36; Feridun M. Emecen, *XVI. Asırda Manisa Kazâsi*, Ankara 1989, s. 94-95, 99; M. Zeki Oral, "Anadolu'da Sanat Değeri Olan Ahşap Minberler, Kitâbeleri ve Tarihçeleri", *VD*, V (1962), s. 75-76; Filiz Oğuz, "Manisa Kurşunlu Han", *Rölöve ve Restorasyon Dergisi*, sy. 1, Ankara 1974, s. 109-127.

İ. AYDIN YÜKSEL

HATUNİYE MEDRESESİ

(bk. ÇİFTE MİNARELİ MEDRESE).

HATUNİYE MEDRESESİ Karaman'da
XIV. yüzyıla ait medrese.

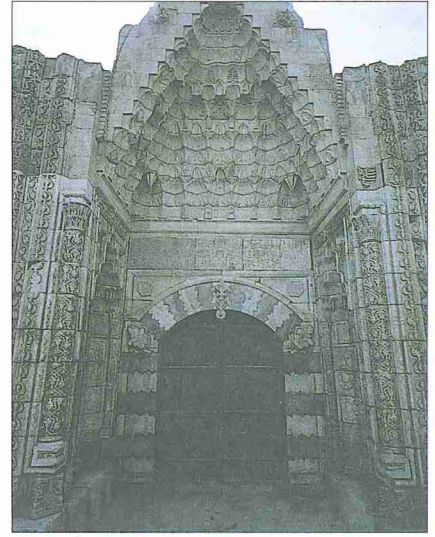
Karamanoğlu Alâeddin Bey'in hükümdarlığı döneminde, Murad Hüdâvendigâr'ın kızı olan eşi Melek Hatun (Nefise Sultan) tarafından 783 (1381) yılında mimar Nûman b. Hoca Ahmed'e yaptırılmıştır. İki eyvanlı, tek katlı ve revaklı avlusunun üzeri açık medrese plan şemasındadır.

Avlunun güney kanadında dışa taşkın ve yüksek ana eyvan yer alır. Sivri beşik tonozla örtülü ve kimeri palmetli bir bordürle kuşatılmış olan eyvanın arka duvarında altta düz hatıllı, üstte sivri kemerli iki, yan duvarlarında da birer pencere bulunmaktadır. Ana eyvanın iki yanındaki kubbeli odalardan doğudaki kışık ders-

hane, batıdaki Nefise Sultan'ın türbesidir. Mukarnaslı tromplarla geçilen bir kubbe ile örtülü kışık dershanenin kapısında rûmî ve palmetlerden oluşan bir bordür, üstünde de iki satır âyet kuşağı bulunmaktadır. Türbenin kubbesi yalnız bir köşede mukarnaslı trompa, diğer köşelerde pandantiflere oturmaktadır; sivri kemerli kapının bordürü lotus-palmet motifleriyle süslüdür. Üst bölümdeki iki satır âyet frizinin arasına plastik görünüm kazanmış dışa taşkın palmetler işlenmiştir. Onarımlarda her iki kubbenin ortasına aydınlatma açıklıkları yapılmıştır. Dershanenin iki cephesinde altlı üstlü ikişer pencere, türbenin ise güneye bakan cephesinde bir tek pencere bulunmaktadır. Onarımlar öncesi görülen izlerden ana eyvanın, kışık dershanenin ve türbenin içinin siyah mavi çinilerle kaplı olduğu anlaşılmaktadır.

Avlunun iki yanı revaklı olup revak kemerleri altı adet devşirme sütuna dayanmaktadır. İki oval formdaki bu sütunlar ve başlıkları farklı yükseklikte olduklarından tepelerini aynı hizaya getirmek için değişik boyutlarda kaideler kullanılmıştır. Revaklar beşik tonozla örtülüdür ve kemerlerin tonozun yarısına kadar uzatılmasıyla hareketli bir görünüm sağlanmıştır. Revakların arkasında avlunun iki yanında kubbeli dörder hücre, giriş eyvanının yanlarında da beşik tonozlu birer oda bulunmaktadır. Birer mazgal pencere ile dışarıya bakan bu hücrelere sivri kemerli kapılardan girilmektedir. Avlunun batı kenarında, köşedeki iki hücre arasından dışarıya açılan beşik tonozlu bir koridor yer almaktadır.

Süsleme düzeni açısından Selçuklu yapılarındakilerle büyük benzerlik gösteren dışa taşkın taçkapı onarımlarda eski özelliklerini kaybetmiş durumdadır. Altı

Karaman'da Hatuniye Medresesi'nin taç kapısı

mermer, üstü sarımtırak kireç taşından yapılan kavsarası mukarnaslı taçkapının cephesi geometrik, bitkisel ve yazılı bordürlerle kuşatılmıştır. Selçuklu geleneğine bağlı kaldığı görülen Hatuniye Medresesi'nde Osmanlı mimarisinden de esinlenilmiş ve örtü sisteminde kubbeye yer verilmiştir. Dışa taşkın iri bitkisel süslemeler ise Beylikler devri özelliklerini yansıtmaktadır.

Yapı bugün Karaman Müzesi'nin bünyesinde yer almakta olup ziyarete açıktır.

BİBLİYOGRAFYA :

F. Sarre, *Denkmaeler Persischer Baukunst*, Berlin 1910, s. 135-137; E. Diez v.dğr., *Karaman Devri Sanatı*, İstanbul 1950, s. 55-56; Konyalı, *Karaman Tarihi*, s. 461-482; Metin Sözen, *Anadolu Medreseleri*, İstanbul 1970, I, 140-144; Semra Ögel, "Bir Selçuklu Portalleri Grubu ve Karaman'daki Hatuniye Medresesi Portalı", *AÜ İlahiyat Fakültesi Yıllık Araştırmalar Dergisi*, II, Ankara 1958, s. 115-119; Aptullah Kuran, "Karamanlı Medreseleri", *VD*, VIII (1969), s. 216-217.

ŞEBNEM AKALIN

HATUNİYE MEDRESESİ Mardin'de
XII. yüzyıla ait medrese.Karaman'da
Hatuniye
Medresesi'nin
avlusu
ve ana eyvanı

Kitâbesinde adı Hatuniye olarak geçmekle birlikte halk arasında kurucusuna nisbetle Sittî Radviyye (Radaviyye) adıyla da bilinen yapı Mardin'in Gül mahallesindedir. Tarihi boyunca fazla müdahale gör-